

Blidö Sockens Hembygdsförening årsskrift 2025

Ordföranden har ordet

Hur snabbt kan ett år gå? Jag menar inte rena fakta som att året har 365 dagar, 52 veckor och 8760 timmar att fördela livet på, utan hur man upplever tiden? Det är säkert olika för varje person och vad man har för möjligheter och intressen. För några år sedan när jag var nybakad pensionär upplevde jag att tillgången av tid först var befriande skön och oändlig, men efter ett antal månader nästan tråkig. Personligen tror jag att det nog inte var själva 8-17-arbetet som jag saknade utan det var mötet mellan människor – och möten mellan människor är något som vår förening verkligen bjuder på. Inte minst var det tydligt 2024 när vi blev utnämnda till Årets hembygdsförening i Sverige. Vilket år vi i föreningen haft och tack för att ni alla, medlemmar och eldsjälar är med!

I skrivande stund är vi i mitten av januari 2025 och styrelsen i BSHF har haft en månads vila från styrelsearbetet och nu är vi laddade för 2025 års planerade aktiviteter. På årsmötet den 5 april behöver vi nominera nya ledamöter med goda kunskaper i ekonomi och goda datakunskaper. Nu undrar jag om du är en av de som vill vara med och föra Blidö sockens Hembygdsförening vidare i vår utveckling? Eller känner du någon som skulle vara som klippt och skuren för rollen? Vill du vara med så tveka inte utan hör av dig och berätta mer om dig eller den du vill föreslå, så ska vi berätta mer om vad som finns att göra både i styrelsen och i föreningen.

Vi har flera spännande projekt vi skall sätta under året. Ett är en fortsättning på digitaliseringsarbetet av våra samlingar och bilder. Projektet nummer två är att vi behöver fundera på hur vi skall komma i gång att dokumentera nutiden, det vill säga här och nu? Förändringarna i vår närmiljö sker ibland gradvis, så att man nästan inte märker det, och

ibland så går det fort och är tydligt. Föreningen tänker be er medlemmar att bidra med hur ni upplever förändringarna. Det kan vara genom att skicka in både nya och gamla bilder, inklusive information om var de togs, vilket år de togs och några rader om motiven eller om hur platsen besöktes. Det kan också vara en beskrivning om till exempel förhållningssättet mellan människor, om småjordbruken som lades ner, hur landskapet förändrats, fisket, och så vidare. För att kunna genomföra projektiden behöver vi vara ett gäng som tycker att det här verkar kul och intressant och som vill vara med och genomföra projektet. Tanken är att bevara inför framtiden och att materialet blir en del av en digital utställning som kan visas i vår Infobox, en av de nyheter som kommer att finnas i museet i Ladan 2025!

Som ni förstår så finns det hur mycket spännande och intressant och utmanande att förgylla tiden med i Hembygdsföreningen, för alla! Bland det bästa för oss i styrelsen är när vi får träffa er på våra evenemang. Det betyder mer för oss än vad du kanske tror!

Det framgår nog av texten att det inte går att ha långtråkigt i Blidö sockens hembygdsförening. Jag och 345 medlemmar med mig har verkligen funnit den rätta vägen att möta både nya och gamla vänner i Hembygdsföreningen och på våra evenemang på Blidö socken Hembygdsgård. Kom och var med du också!

Varmt välkommen till ett nytt år med Blidö sockens Hembygdsförening!

Anne Petersen, ordförande

Blidö Sockens Hembygdsförening
Besöksadress: Bromskärsvägen 5, 760 17 Blidö
Postadress: Lillklubbsvägen 19, 76017 Blidö
E-post: infobshf@gmail.com
Webbplats: www.hembygd.se/blido,
Facebook: Blidö sockens hembygdsförening
Instagram: blido_socken_hembygdsförening
Medlemsavgift: enskild medlem 250 kronor,
familj (två eller flera personer) 350 kronor.
Bankgiro: 344 - 5665. Swish nr 1232318707.
Organisationsnummer 814400-8466.
Redaktionsgrupp: Anne Petersen, Göte Lagerkvist,
Malou Norrby, Lena Skiöld, Josefine Sälstrand, Carina
Wijkander-Björk, Kristina Söderman.
Grafisk form: Gunnar Staland.
Tryck: Åtta/45 Järfälla 2025

Innehåll	
Ordföranden har ordet	2
Två veteraner	3
Zera Blomkvist	
Hattmodisten på Rödlöga	5
Öbor minglade för fullt på premiären av Öarnas dag	7
Yngves hörna	10
Slätterdagen	11
Hänt på Yxlan 2024	12
Konst på Blidö	14
Årets hembygdsförening 2024	16
Verksamhetsberättelse 2024 avseende Blidö Sockens Hembygdsförening	17
Poddar om öar	19
Deckarvandring på Norröra	21

Två veteraner

text: Lena Skiöld

Göte och Lars utanför Silversmedens hus.

Det roligaste är mötena med alla människor de träffat och att se all den kunskap och entusiasm som finns. Om det är Göte Lagerkvist och Lars Jacobsson, två veteraner i Blidö sockens hembygdsförening, eniga.

Vi träffas i Silversmedens hus, ett hus som hembygdsföreningen ärvde av Yngve Berger år 2018. Då var huset inte i bästa skick, men nu är det renoverat och välkomnande. En vägg är fylld med Fantasins farkoster, Yngve Bergers fantastiska små skepp i olika former och material, och i nya bokhyllor håller ett bibliotek med skärgårdsböcker på att växa fram. – Jag hoppas att huset ska bli fullt av aktivitet, en levande träffpunkt, säger Göte.

När silversmeden, författaren och konstnären Yngve Berger gick bort 2018, testamenterade han sin fastighet till föreningen. Yngve bodde granne med Båtsmanstorpet och

var bitvis engagerad i föreningen. Han var med när föreningen startades 1982 och hans gåva har betytt mycket för den. De tidigare byggnaderna, Båtsmanstorpet och Fåhuset, kompletterades genom arvet med Silversmedens Hus och Bagarstugan, och föreningen fick en riktig Hembygdsgård. Bagarstugan används idag för tunnbrödsbakning med en fullteknad kursverksamhet.

Renoverat torp

Göte Lagerkvist kom till Blidö 1983, något år efter att hembygdsföreningen startade. Föreningen hade varit lite slumrande fram till 2006, när Anders Sundberg tog över som ordförande och bad Göte, som är tryckare, om hjälp med årsskriften. Så började en lång tids engagemang för Göte i föreningen – mellan 2016 och 2023 som ordförande.

Lars Jacobsson kom till Blidö lite senare, 2007, och gick med i föreningen för att lära känna bygden. Lars blev snart medlem i styrelsen, där han satt i drygt tio år, och har precis som Göte sett föreningen förändras och utvecklas. Från början var fokus så gott som enbart på Båtmanstorpet, där den siste båtsmannen August Sjöblom Skog levde med sin fru Josefina och åtta barn. Torpet var tidigare fyllt med allehanda saker och fungerade som museum, dock bara öppet på lördagarna på somrarna. Föreningen tog ett strategiskt beslut när torpet grundligt renoverades 2009-2012 och i stället började använda torpet för att visa hur Båtmanstorpet såg ut i slutet av 1800-talet, och hur livet för August och hans familj gestaltade sig. En båtsman hörde till flottan och tjänstgjorde på olika fartyg när han var inkallad, medan bönderna i trakten skulle se till att han hade en bostad, ett båtsmanstorp. Lars forskade om August Sjöblom Skog, bland annat på Krigsarkivet, och materialet han fann blev underlag till utställningen som nu finns i Båtmanstorpet.

– Vi tyckte det var viktigt att det blev en stor autenticitet, att man kände att det var en riktig, levande person som bodde här, säger Lars.

År 2012 stod Båtmanstorpet klart som det är idag, och bland besökarna fanns två av båtsmannens barnbarnsbarn och före detta hemsamariten Kerstin Roxell som kom hem till Beda och Ernst, två av Augusts barn som bodde kvar i torpet tills slutet på 1950-talet.

Breddad verksamhet

Samtidigt som arbetet med Båtmanstorpet pågick breddades hembygdsföreningen alltmer. Olika arbetsgrupper skapades, för allt från loppmarknader till byggnadsvård, bakning och marknadsföring. Idag finns det åtta grupper som arbetar med olika saker.

– Alla kan olika områden som berikar varandra, och grupperna arbetar på sina egna villkor, säger Lars, som tror att detta arbetssätt har varit viktigt för föreningens framgång – antalet medlemmar har ökat stadigt.

När Båtmanstorpet var iordningsställt hade föremålen som förut fanns där flyttats till Ladan, bredvid Slöjdboden. Så föddes idén att göra ett riktigt museum i Ladan i stället, och efter åtskilliga års arbete kunde Göte klippa bandet till museet på nationaldagen 2024. Besökarna strömmade in för att ta del av utställningen som belyser livet i Blidö socken i gamla tider.

Under pandemiären gick det av naturliga skäl inte att genomföra några aktiviteter, vilket förstas var tråkigt. Samtidigt var det i princip ett heltidsarbete att rusta Silversmedens hus, ett arbete som Göte drev på.

– Det var förstas inte bara praktiskt arbete. Det handlade också om att kunna finansiera upprustning – vi arbetade med bidrag, donationer, föreningens egna medel, minns Göte.

Efter att ha utvidgat föreningens verksamhet var nästa strategiska val att också fokusera på utvecklingen i bygden idag, i enlighet med föreningens ledord Dåtid – Nutid – Framtid. Inte minst Lars engagerade sig i det arbete som både Norrtälje kommun och Region Stockholm bedriver för landsbygds- och skärgårdsutveckling. Genom att bland an-

nat vara aktiv i arbetsgrupper, svara på remisser, och driva lokala utvecklingsprojekt kan föreningen bidra till att Blidö socken utvecklas på ett sätt som kommer boende och besökare till gagn.

– Jag skulle säga att det är en viktig del av föreningens arbete, säger Lars.

Samtidigt har programutbudet fortsatt att breddas. De senaste tillskotten är Konst på Blidö, ett välbesökt evenemang när konstnärer ställer ut under ett par dagar i juli, och Öarnas dag, när de olika delarna av Blidö socken samlas för att presentera sig och vad som finns att se och göra hos dem. – Att träffa så många människor är fantastiskt, och alla möten vi har skapar bra sammanhållning, säger Göte.

Utmaningar finns förstas. Till exempel vore det bra, menar Göte och Lars, att engagera fler fritidsboende och fler yngre. Ett sätt är att nå barnfamiljer via aktiviteter tillsammans med förskolan på Blidö.

– Göte är förresten envis, säger Lars. Vill han något brukar det bli så. ■

Programdagen och höstmötet

Föreningens arbetsgrupper träffades den 26 oktober i Sockenstugan för att rapportera om året som gått och planera för nästa. Det finns grupper för de mest varierade områden, från fixar- och fastighetsskötsel, guidning, museet, växter, bakning och marknadsföring. På det efterföljande höstmötet berättade Furusundsguiden Carin Theler om spritsmugglingen i skärgården på 1920- och 30-talet. ■

Zera i samtal med sin kusin Gunborg Söderman till höger.
Foto: Kristina Söderman

Zera Blomkvist hattmodisten på Rödlöga

Intervju med Kristina Söderman
text: Lena Skiöld

*Ejerdun som ett fjun
Fann jag på snöig tuva
Det susar i säven vid strand
Solen skiner och blänker
Havsblått vatten på isvallar stänker
Ett andpar simmar mot land*

Så skrev Zera Blomkvist, hattmodist, poet och fiskar- och fyrvaktarhustru – en av många fascinerande skärgårdskvinnor genom tiderna. Zera tänkte sig från början en framtid inom mode, men valde i stället att tillbringa en stor del av sitt liv på Svenska Högarna med sin man Harry, fyrvaktare från Rödlöga.

Zera föddes 1908, och bodde som liten hos sin mormor Anna Pettersson i Sundäng på Yxlan. Anna och hennes man hade köpt gården några årtionden tidigare. Kristina Söderman, som bor där idag, minns Zera.

– Zera var alltid så glad och positiv. Hon klagade aldrig, fast hon hade ett ganska hårt liv, berättar Kristina och visar Sjöstugan, ett rött hus alldeles intill vattnet där Zera och hennes mormor ibland bodde på somrarna.

Zera föddes i Stockholm, men växte upp hos sin mormor i Sundäng på Yxlan. Hon fick aldrig veta vem hennes far var, men i närheten fanns flera snälla morbröder – och förstås

mormor Anna, som betydde mycket för Zera. Hon talade med värme om barndomen och somrarna hemma hos mormor, ända till sin bortgång vid 105 års ålder.

Zera hade lätt för sig och var överlägset bäst i klassen när hon slutade skolan i Köpmanholm 1921. Hon var intresserad av kläder och mode, och utbildade sig till hattmodist. Ett tag arbetade hon i en modeaffär i Uppsala, och för att försörja sig när hattsömnaden låg nere på somrarna tog Zera anställning som hushållerska på olika ställen.

Men så hände något som förändrade Zeras riktning i livet: hon träffade Harry Blomkvist, fiskare från Rödlöga. Där bodde Harrys föräldrar Albert och Anna, som i ett brev till Zera och Harry ger en bild av hur vintrarna kunde vara på 30-talet på ön.

”...veldig med snö har vi ej haft så mycket på flera år... det har legat is iland en tre gånger men det har gått upp med detsamma så vi har ej fått någon post på en sex veckor...”

År 1937 gifter sig Zera och Harry och Rödlöga blir en fast punkt för dem, även om de under långa perioder måste vara ifrån varandra när Harry arbetar på fyrskepp och är inkallad under kriget. Ett tag tillverkar de karameller – lakrits- och hallonbåtar efter eget recept – i Stockholm, men när kriget kommer ransoneras socker och de måste överge karamellerna. ▶

I augusti 1945 får Harry tjänst som fyrvaktare på Svenska Högarna, ögruppen som är en av Stockholms norra skärgårds ostligaste utposter. Där ska familjen, som nu inkluderar sonen Kjell, som föds 1943, bli kvar i 23 år. Zera beskriver hur de har det i ett brev till sin mor:

”Vi har ett riktigt trevligt rum och kök på övre botten nyreparerat och fint, med kopplade fönster, målat i ljusbjörk och vita väggar i köket...Det har varit dimma här i två dygn och då skall ni tro att det smäller här då skjuter dom var femte minut med dynamitskott för fartygens skull...Vi ska vara här en månad nu och sen en månad hemma och sedan här sex månader på en gång”.

Vintrarna på Svenska högarna var krävande och i början av Harrys tjänstgöring kunde det gå lång tid utan kontakt med yttvärlden. Men Zera hade ett soligt sinnelag och trivs i skärgården – alla ledigheter och semesterar tillbringas Harry och Zera på Rödlöga och på Långskär i Rödlöga skärgård. Zera målar och tänker och skriver poesi.

”Ibland när jag sitter och solar mig på någon trevlig vrå och hör vågarnas brus kommer det för mej så mycket poesi som jag skulle vilja skriva ner, får visst ta penna och papper med mej när jag går hädanefter”, skriver Zera i ett brev.

När Kjell börjar skolan blir han inackorderad i Furusund. Det kan förstås kännas långt. Zera skriver så här till sin mor:

”På tisdag kommer postplanet till oss det är nu 3 veckor sedan sist, vi får i alla fall hem ägg och litet nytt att läsa. Vi är bara så ledsna att inte Kjell kan få komma hem på påskklovet, så vi önskar isen (mycket osäker) så långt pepparn växer...

Det ska bli roligt när det blir sommar, då vi äntligen får ha Kjell hemma...”

Fyren som Harry arbetar på byggdes 1874 och var först modern då. Nästan hundra år senare, 1966 automatiserades den, och ett par år senare var det dags för Zera och Harry att flytta hem till Rödlöga, och ett stort kapitel i deras liv avslutas. Zera fortsatte att skriva poesi:

*En spinnande katt på min kakelugnsfris
Röd pelargon i mitt fönster
Eldar med gran sprakar i min spis
Solen dalar på stugans vägg ett sirligt mönster
Ger skuggan av blommande hägg*

Så småningom flyttade Zera och Harry till ett litet radhus i Bergshamra, där Zera bodde tills hon fyllde hundra. Harry gick bort 1994, men Zera fortsatte att resa varje sommar till Rödlöga. När hon är där sommaren 2003 skriver hon att hon har sådan lust att arbeta – ”gräva upp land, bära tång till vinbärsbuskarna, såga ved och dylikt, men det är ju det här med åldern”, skriver Zera – hon är ju 95.

– Hon var snäll och glad, minns Kristina Söderman som hälsade på Zera på ålderdomshemmet där hon bodde de sista åren.

Zera Blomqvist gick stilla bort den 16 februari 2014, 105 år gammal.

Källa: Rödlöga – Brev, berättelser och dagböcker under 1900-talet av Britt Bogren Ekfeldt

Bild från Sundäng där Sjöstugan står.

Öbor minglade för fullt på premiären av Öarnas dag

Text och foto: Josefine Sälstrand

Lokala spelmän bjöd bland annat på Taubevisor.

– Nu får man mingla runt!

En glad och lite nervös ordförande för Blidö sockens hembygdsgård, Anne Petersén, tar emot besökarna på hembygdsgården för den allra första Öarnas dag på lördagen. Men oron är obefogad och gästerna fler än väntat.

– Ett fantastiskt arrangemang och väldigt kul att det är så många här, säger Ida-Maria Olofsson, strateg på Norrtälje kommun.

Blidö sockens åtta öar: Blidö, Yxlan, Furusund, Norröra, Söderöra, Svartlöga, Rödlöga och Gräskö har bullat upp med information i tält på hembygdsgårdens gräsytor. Till dragspelstenor och doften av hembakt fikabröd och tunnbröd kan besökarna träffa gamla och nya bekanskap och lära sig ett och annat om öarna i trakten.

– Jag har bott här i 35 år och har aldrig hört om roddtävlingen i Vagnsunda. Så att sprida kunskapen om vad som finns att göra behövs verkligen, säger Anneli Lindberg, Yxlanbo.

Hon representerar Yxlan som slagit på stort med största tältet fullt av affischer med gamla svartvita foton på människor som levde på ön förr med berättande texter.

Representanterna för Yxlan, Nina Lundell, Ylva Ekman, Lasse Österman, Anneli Lindberg samt Ziggy, berättar att många är väldigt imponerade av historien om olika orter på ön. Och de uppskattas även av öborna själva. – Jag hade ingen aning om att det var en roddtävling i Vagnsunda, säger Anneli Lindberg. ▶

Affischen inför årets konstrunda på ön drar blickarna till sig. Där är varje konstnär representerad med ett utvalt verk. Yxlansällskapet njuter av att lite allt möjligt – loppis, fika, utställningar, shopping av lokala hantverk – erbjuds under dagen. Många besökare är imponerade över historierna om öns byar. – Det är mycket folk för att vara första gången så det kan ju bara bli bättre, säger Nina Lundell.

Eldsjälens Fred Rosenthal som är engagerad i flera föreningar, däribland Blidö IF och Blidöbygden utveckling i samverkan, menar att Blidö socken är fullt av starka företag (de 10 största omsätter 60 miljoner) men att den demografiska kurvan pekar dystert åt fel håll med för få barnfamiljer.

– Det tunnans ut med hantverkare när det blir ett generationsskifte, säger han.

Gemenskapen som kommer fram under dagen är viktig menar Ida-Maria Olofsson:

– Det är så mycket som händer här. Nu får man träffa de som engagerar sig och se allt arbete som ligger bakom.

Hasse Jansson handlar korv av Stina-Britt Lundins catering som även säljer hembakt fika.

– Jag är jungman på Sandkilen Helmi, berättar han.

Fred Rosenthal, ordförande i Blidö IF och Blidöbygden utveckling i samverkan, berättar att man sökt bidrag för skyltar med kartor vid färjelägena på Blidö och Yxlan. – Sådana som finns i Furusund med stigar och sevärdheter utmärkta. Kristina Drotz, ordförande i kyrkorådet och Yxlö bygdegårdsförening menar att det skulle gå att göra mycket mer i föreningarna – men det är svårt med engagemanget.

Att kommunens äldreombudsman Madeleine Rietschel, och seniora samordnaren Lisa Segerstedt är på plats är inte konstigt. – Norrtälje kommun har flest äldre i hela Stockholms län, säger Madeleine Rietschel. De informerar om allt från hur de äldre ska tänka kring boende till hur man undviker bedrägerier och hittar roliga evenemang för seniorer i närområdet. På bild är också Ida-Maria Olofsson, kommunstrateg.

Såhär ser Carin Tehler ut när hon i tidsenlig dräkt guidar från istid till badortstid och dramatiserar om en person som levde på 1800-talet på Furusund. – Vem, kan få vara hemligt, ler hon.

Lisa Wildare från Söderöra säljer bland annat dill, blommor och sylt från sin ekologiska odling.

I bagarstugan har tunnbrödet tagit slut och Fia Andersson bakar nytt. Hon tipsar besökarna om kursen i tunnbrödsbakning. – Men det är en lång väntelista till kursen, säger hon.

(Fotografiet taget vid ett tidigare tillfälle. På bilden syns förutom Fia Andersson, Ingalill Norman och Kristina Söderman.)

Varje ö fanns representerad i eget tält. Historik om byar på Yxlan blev upplysande även för Yxlanbor.

Yngves hörna

foto: G Staland

Hösten 2003 hade tidningen Öskaret funnits i ett år. Yngve ombads av redaktionen att skriva en gästkrönika, vilket han gjorde, och den blev mycket uppskattad. Redan i nästa nummer hade han en egen spalt kallad Yngves hörna och han fortsatte leverera tänkvärda och roliga texter under hela 2004. Här följer två av hans bidrag.

Från Gästkrönikan i Öskaret nr 4 2003.

Höst och vinterkänning. Oktober

Den varma sommaren har värmt upp havet. Nu, när hösten närmar sig avger havet sin magasinerade värme, och likt dallrande hägringar lyfter det ytvarma vattnet upp alla sina öar, stora som små, med samma vidunderliga lätthet.

På bryggnocken i hamnen satt en liten kille i sjuårsåldern. Han hade ett metspö bredvid sig. Han satt med nedböjt huvud och när jag kom närmare såg jag att hans axlar skakade och hörde att han snyftade. Han hade fått upp en medelstor abborre som svalt kroken så illa att den inte gick att få loss.

Grabben hörde mina steg och vände sig om:

– Kan du hjälpa mig, sa han snyftande. Jag känner hur fort hans hjärta slår och så ser jag hur rädda ögon är på honom. Jag väntar på farsan men han kommer ju aldrig.

Han räckte mig fisken och blundade, synbart illa berörd av det krasande ljudet när jag bröt abborrens nacke och drog ur kroken.

Förresten är det skitsynd om masken också, sa han och torkade bort tårar och snor på skjortärmen. Jag ska aldrig fiska mera!

Med tilltagande ålder har jag precis samma problem, tänkte jag. Jag blir allt blödigare. Jag höll med honom, men hade ingen tröst att ge.

Har du sett hur fint öarna svävar, försökte jag, men utan att få något svar.

Men sen visade det sig att han också hade andra bekymmer. – Det är jättejobbigt hemma hos oss nu må du tro, sa han.

Stackars krake tänkte jag och anade det allra värsta. Det här blir inte lätt.

– Jo förstår du, sa han. Vårn äkta siameskatt, hon har blivit våldtagen av en jättestor vildkatt som bor i en gammal sjöbod.

Jag lyckades undvika att le, glad åt att det inte var värre än så hemma i hans familj. Att naturen har sin gång och även

spelar våra husdjur ett spratt då och då, det tyckte jag inte att jag behövde gå närmare in på, men jag uttryckte mitt djupa deltagande.

Till slut blev han hämtad av sin pappa.

November

Sista stormen rev bort alla löv. Det är vackert när det stormar förutsatt att båtarna ligger på land. Det gör dom nu, äntligen, antagligen lite snopna över att inte ha blivit använda så mycket som jag lovade i våras, skitiga under vattenlinjen, lite skavda och med för många fastvuxna havstulpaner, som jag med ett snett leende lovar mig själv att ta bort...till våren. Till slut blir båtarna mitt dåliga samvete eftersom jag alltid täcker över dom för sent.

Och Plötsligt! Dom första rejäla frostnätterna. Snömolnen vältrade som stora lekande brunbjörnar över Svartlögafjärden.

Taloxarna börjar hacka i kittet på fönsterspröjsarna och påpekar att det är dags att hänga ut fågelmat. Jag smälter kokosfett i en bakform, rör i havregryn och smulat bröd och hackade nötter och känner plötsligt en krypande känsla av... ja vad är det? Visst är det lycka. Detta trots alla katastrofala världsnyheter: orkaner, miljöförstörelse, hotfulla meteoriter, knivmord, smältande glaciärer, börskrascher, försäkrings-skandaler.

Jag tänder några stearinljus och lägger in i kaminen.
– Men du. Visst fasen finns det väl ändå en hel del att vara glad åt, trots allt, säger jag högt till mig själv. Tänk om det blir fina isar och en bra skridskovinter. Hur skulle det vara om du såg över utrustningen.

Och med bestämda steg går jag och börjar rota i den garderob där jag hade för mig att jag ställde in grejerna i vintras, efter den sista färden till Kudoxa.

Yngve Berger

Från nr 1 maj 2004 hade Yngve fått en egen hörna.

Perspektivet.

Att allting blir mindre och mindre på grund av avståndet, det visste jag tidigt. Men att järnvägsskenorna där vårat tåg senare skulle gå trycktes ihop till en smal spets långt, långt borta, det gjorde mig fasansfullt upprörd. Jag grät och ropade och pekade för att mamma och stinsen skulle förstå den annalkande katastrofen. Men trots mina skrik, stampningar och högljudda varningar lyfte stinsen ändå upp mig på tåget. En av hans uniformsknappar trycktes jättehårt in i min kind och han tog min egen mamma om midjan när han hjälpte henne upp.

Tåget startade trots mina vilda protester, men sen, när konduktören klippte sönder våran biljett, då var måttet rågat och jag bet honom mycket hårt i handen.

Vi klarade oss minns jag, men ända sen jag var tre och ett halvt har jag hatat uniformer.

Yngve Berger

Störarna till hässjan ställs upp

Vi var inte så många men vad trevligt vi hade tillsammans! Men vad innebär slätter och hur gör man? Många av er har kanske själva slagit hö, men jag kan tänka mig att det är fler än jag som inte varit med tidigare.

För bönder och naturvårdare talar örterna slätterblomma *Parnassia palustris*, alternativt slätterfibbla *Hypochoeris maculata*, eller slättergubbe *Arnica montana*, om att tiden för slättern är inne.

Slätter av mark som historiskt inte varit gödslad, plöjd eller brukad som åker har stor betydelse för att bevara artrikedomen. Slättern är en förutsättning för att bevara många ängsväxter och insekter där insekterna är knutna till växterna, exempelvis fjärilar, humlor och bin. Slätter resulterar i att bevara många arter på en liten yta, en enda kvadratmeter kan innehålla 40–50 arter.

När datumet för Blidö sockens Hembygdsförenings slätterdag inföll så varnades det för regnskurar. Men skam den som ger sig så vi satte i gång. Slätterbalken kördes av Anders Gustavsson och Ingalill Norman Wikberg, Kristina Söderman och Anne Petersen räfsade.

Bertil Karlsson kom med lien och Birger Norman och Göte Lagerkvist satte upp störar och tråd till hässjan. Föreningens slätteräng ligger symboliskt alldeles intill Båtsmanstorpets fähus i sluttning intill Bromskärvägen.

Efter några timmars arbete då vi nöjda kunde beskåda den slagna ängen och hässjan så var det dags för den traditionsenliga sill-lunchen i solsken utanför Båtsmanstorp. Ack, vad gott det var med sill och potatis och gott hembakat bröd. Nu hoppas vi att det kan vara några fler vid slättern 2025 för som du vet – många händer gör ett lätt arbete!

Varmt välkomna både till slätter och knytislunch som planeras till den 9 juli.

Anne Petersen

text: Carina Wijkander Björk, Vagnsunda
foto: Anna Lotten Norrby

Hänt på Yxlan 2024

Något som berört oss alla på Yxlan, förutom de som bor i Köpmanholm vid färjeläget, är att renoveringen av Vagnsundavägen har startat.

I våras efter snösmältningen startade rensning av diken och byte av trummor längs med vägen för infarter till fastigheter utmed vägen. Efter semestrar och fritidsboendes återvändande till sina jobb och skolor, startade jobben på vägen upp igen. Under hösten har trummor tvärs vägen bytts ut och nytt bärlager samt asfalt har lagts på. Vissa trummor har fått ökad dimension och dikena för avrinningen fått göras både bredare och djupare. När detta är slutfört lämnar ”vägrenoveringsgänget” Yxlan för att återkomma till våren då hela vägsträckan skall asfalteras.

En mycket tragisk händelse skedde också då två personer boende på Yxlan förolyckades när deras bil körde genom grindarna på färjan vid Furusund och tippade ner i vattnet.

I mitten av juni gick den av Hembygdsföreningen ordnade ”Öarnas Dag” av stapeln. Det var en dag då Blidö sockens öar samlats vid Båtsmanstorpet på Blidö, för att visa upp vad som finns på just deras ö att utforska vidare. Där deltog Yxlan med ett tält där nästan alla byar på ön hade en liten utställning om just sin by. Det var allt från gamla vykort och dokument till försäljning av vykort med vyer från dagens by. Kartor och beskrivningar från byar, och vad som kan erbjudas den som vill utforska Yxlan vidare. Även öns hantverkare hade fått en egen tavla, där de kunde presentera sitt företag och med vad de kunde hjälpa till med.

Det kom många besökare och var ett uppskattat inslag i försommarens uppladdning inför sommarsemestrarna.

Lördagen efter midsommarhelgen, den 29 juni, var det dags för den traditionsenliga Auktion/Loppisen vid Bydegården i Yxlö. Den drog som vanligt väldigt många besökare som kunde köpa sommarens litteratur till en ringa penning, en vacker vas till sommarens blommor, eller ett köksbord, samt massor av andra saker och prylar. Det mesta gick att hitta denna dag, där bygdegårdsföreningen samlat in gåvor från Öborna under hela året.

Bydegården har också haft ett antal teaterföreställningar under året, med lite skiftande publikantal, men uppskattat av publiken.

Första helgen i augusti ägde så den traditionsenliga ”Konstrundan” på Yxlan rum. Där bjöds vi besökare in till olika konstnärers ateljéer för se, uppleva och i många fall kunna köpa deras alster. 2024 var det drygt 20 ateljéer som välkomnade besökare. Detta evenemang är mycket välbesökt, tyvärr för de som ligger längst ner på ön, hinner många inte besöka dem alla, och de missar därför flera uppskattade utställare.

Men när sedan skolorna startat för hösttermin lägger sig ett lugn över ön, och det är mest lingo och svamputflykter som erbjuds.

Yxlan har under 2024 också varit mycket välbesökt av älgar och vildsvin. För de flesta av oss är det imponerande att på nära håll kunna se älgarna med sin graciösa trav försvinna genom terrängen så tyst och snabbt.

En älg som troligen blivit påkörd natten mot Midsommarafton, blev funnen av en dam på hundpromenad mitt på dagen, midsommarafton, i ett mycket dåligt skick. Jägare fick avbryta midsommarfirandet och ge sig ut för att spåra upp det påkörda djuret, och kunna avsluta dess lidande. Någon anmälan om påkört ”kronvilt” har inte inkommit till polisen, vilket man är skyldig att göra.

Vildsvinen verkar ha blivit fler denna säsong, och de flesta av oss vill nog inte möta dem, även om de sett och hört oss långt innan vi sett dem, och redan dragit iväg. Det är inte heller kul att få gräsmattor och annan mark ”upplöjda” av dessa giganter. Därför är det tråkigt att behöva ta del av att de som verkligen försöker bli av med dem genom avskjutning, möts av saboterade åtelplatser dit vildsvinen kan lockas och ge möjlighet för jägare som i sin åtelkamera ser dem återkomma kväll efter kväll och därmed en kväll kan chansa på att de kommer även denna kväll, och väljer att sitta på pass istället för att njuta av ett glas vin och ”På spåret” hemma i TV-soffan.

Nu ser vi fram emot ett 2025 med fler och nya aktiviteter på Yxlan. Dessutom får vi en nyasfalterad väg som så många har längtat efter i många år. ■

Årsmöte 13 april 2024

Uppslutningen var god vid Blidö sockens hembygdsförenings årsmöte den 13 april i Yxlö bygdegård. Deltagarna kunde se tillbaka på ett år med många aktiviteter och fler medlemmar: nu är 345 personer med i föreningen. Verksamhetsberättelsen och den ekonomiska redovisningen godkändes vid mötet, och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Vid årsmötet avtackades mångåriga styrelseledamoten Birgitta Angeberg-Edlund, som nu lämnade styrelsen, och Ingrid Jacobsson, som i tio år varit redaktör för årsskriften.

I anslutning till mötet visade Jan Gunnarsson sina bilder från framför allt Blidöbygden och berättade bland annat om sina tidiga, stilla morgnar när så mycket händer i naturen. Med sina bilder ville Jan inspirera andra att se skönheten, skörheten och värna det som finns runt oss.

Nationaldagsfirandet 6 juni 2024 med invigning av museet

Solen strålade vid Båtsmanstorpet på Nationaldagen den 6 juni när folkdanslaget Aurora traditionsenligt dansade in sommaren. Föreningens ordförande Anne Petersen berättade om vår utmärkelse som Årets hembygdsförening, som firades med kaffe och bakelser. Nästa höjdpunkt var invigningen av museet i Ladan – besökarna strömmade in när Göte Lagerkvist klippte bandet till det splittrerna museet, som belyser livet i Blidö socken i gamla tider. Det har varit ett gediget arbete att förvandla Ladan till ett modernt rustat museum där många av de föremål från bygden som genom åren samlats, fotograferats och registrerats kan visas.

Konst på Blidö

Ungefär 400 besökare kom till årets Konst på Blidö, som ägde rum den 20–21 juli. Det var andra året som evenemanget ägde rum, och besökarna myllrade bland akvareller, skulpturer, fotografier och annan konst som 22 konstnärer ställde ut. Mitt på området fanns en å gjord av mattor med konst på, så Blidö hade sin egen version av Konst i ån – den större versionen brukar finnas i Norrtälje. Många besökare passade också på att besöka loppis, fika och delta i konstlotteriet.

Läs mer om året med föreningen i verksamhetsberättelsen på sidan 17.

- Den nya styrelsen består förutom ordförande Anne Petersen av Claes Günther, Göte Lagerkvist, Shirin Laji, Susanne Sundqvist, Kristina Söderman och Carina Wijkander Björk.
- Nationaldagsfirande med dans framför båtsmanstorpet. Invigningen av museet.
- Guije Engström berättar om Bo Wiklunds husmodeller.

Konst på Blidö

Text: Göte Lagerkvist
Foto: Bengt Eller

Bakre: Günter Julius Deniff, Gunnar Staland, Gunnel Wahlberg Lindstedt, AnneLouise Messing, Nicolina Kulander, Lena Wallin, Annika Olausson, Ann-Katrin Blomberg Lennartsson, Anki Stjernberg, Erik Söderström, Åsa Adauktusson.

Främre: Lars-Åke Lindstedt, Christina Turner, Ann Andrén, Ulla Nerman, Agnes Starfelt, Julia Båth, Hannelore Schwartz. Inte med på bilden: Jan Gunnarsson, Ella Kull-Valo, Staffan Sandler, Mats Åkerman.

Konst på Blidö det kommer nog att bli en tradition efter två gånger. Föreningen har under många år visat Båtsmanstorpet, berättat om kryddlandet, arbetat med tova och spinna, visat linberedning och som mest haft lite över 100 besökare på Antikrundan.

Med Nationaldagen, Öarnas dag och Konst på Blidö har föreningen ökat antalet besökare till över 800 hundra besökare och därmed breddat kontaktnätet med utställare och besökare. Dessa dagar berikar föreningen på flera sätt, serveringen har slagit rekord, liksom Loppis som sålt för över 50 000 kr. Föreningen har också fått 47 nya medlemmar. Vilket fint år det blev!

Det är andra året för Konst på Blidö

Föreningen bjuder in bofasta och fritidsboende konstnärer från Blidö sockens öar, att ställa ut på Hembygdsgården. En arbetsgrupp bildades bestående av representanter från konstnärgruppen, fixargruppen och ansvariga från föreningens styrelse.

Antalet utställare ökade 2024 med tre utställare, från 19 till 22 jämfört med premiäråret 2023. Föreningen ansvarar för logistiken, bjuder in till informationsmöten, marknadsföring, införskaffar utrustning, till exempel köptes nio partytält. I varje tält fanns två utställare. Varje konstnär hade sitt CV inplastat på gärdsgården, framför Båtsmanstorpet, för beskådande av besökare. Fixargruppen ordnade med skyltning, parkeringsplatser och organiserade tältresning med

mera. I mitten av utställningsområdet ställdes en infodisk upp där konstlotter och medlemskap kunde köpas och lösas samt information om utställare och dylikt kunde fås.

Det blev ingen öppen ateljé 2024

Konst på Blidö 2023 var organiserad med en gemensam utställning på Hembygdsgården och en konstroda – öppen ateljé över ön. Inför 2024 års utställning var arbetsgruppen enig om att koncentrera utställningen till Hembygdsgården. För att få en rättvis fördelning av utställningsplatser fördelade på museet i Ladan och i tälten genomfördes en lottdragning med i stort sett alla konstnärer närvarande. Konstnärer och arrangör upplevde att fördelen med den gemensamma utställning är att Konst på Blidös besökare har möjlighet att träffa alla utställare på en och samma plats och konstnärer får möjlighet att träffas och nätverka.

Finansiering av projektet

Det söktes bidrag som beviljades hembygdsföreningen av Norrtälje Kommun till del av evenemanget. Varje konstnär skänkte ett konstverk till konstlotteriet och elva verk per dag lottades ut under lördagen och söndagen. En kopia på varje skänkt konstverk fanns uppsatt på vedboden och alla som köpt lotter hade nog sett ut sin speciella favorit. Lotteriet blev en av höjdpunkterna på utställningsdagarna. Föreningen tackar alla konstnärer som bidrog till lotteriet och till Konst på Blidö.

Utveckling av projektet

Lena Wallin och Ulla Nerman hade pratat ihop sig om idén att anordna ”konst i ån”. Men det finns ingen å på utställningsområdet, var en kommentar. Behövs inte, svarar Lena och Ulla, vi har tänkt oss att ån får symboliseras av tras-mattor. Det blev väldigt lyckat! Flera av konstnärerna bidrog med konst till ”konst i ån”. En del besökare gick i ån utan att riktigt förstå att det symboliserade vatten. Hoppas att det fortsätter med nya ideér till nästa år.

Föreningen hälsar välkomna till Konst på Blidö 2025

Planen är att Konst på Blidö återkommande ska äga rum den tredje helgen i juli månad, det vill säga den 19:e och 20:e juli 2025 och hälsar alla konstnärer välkomna att anmäla sig till årets utställning. Blidö sockens hembygdsförening kommer att annonsera anmälan på sociala medier och på vår hemsida.

Under juli kommer bildkonstnären Ulla Nerman, bröderna Söderström och silversmeden Anne Louise Messing att ha separatutställningar i Ladan och Silversmedens hus fram till helgen för Konst på Blidö.

Ulla Nermans lilla badbrygga får bli start på ån av tras-mattor.

Lena Wallins fiskar simmar i ån.

Årets hembygdsförening 2024

Vinnare årets hembygdsförening!

Sveriges hembygdsförbund har utsett Blidö sockens hembygdsförening till "Årets hembygdsförening 2024". Det var Stockholms Läns Hembygdsförbund som nominerade oss i konkurrens med 6 andra hembygdsföreningar. Eftersom det finns runt 2000 hembygdsföreningar i Sverige, är det här stort!

Så här gick det till hos TV4.

Det ringer hos hembygdsföreningens ordförande Anne Petersen, det är Olov Norin från Sveriges Hembygdsförbund som berättar att vi blivit utnämnda till "Årets hembygdsförening 2024". Jag ringer lite i förväg så att ni är beredda om pressen ringer och frågar. Vi släpper ett pressmeddelande idag.

TV4 ringer strax efter och frågar om vi kan vara med på en direktsändning i Nyhetsmorgon 29 april, det blir en tidig sändning ca 07.30 i form av en intervju. Vi behöver göra några tester innan dess. Först hör Alexander Berg av sig, han är redaktör och berättar i korta drag hur det går till att vara med i nyhetsändningen. Han vill också ha lite underlag, bilder eller filmer. Det blir provsändning på lördagen och 6.30 ska vi vara på plats, måndag morgon, för ytterligare ett prov, "höj kameran en bit, det kommer texter i underkant"! Sen är vi igång, "om 30 sekunder är ni med i sändningen, lycka till".

Inbjudan att vara med på Riksstämman i Gävle

Med utnämningen följde också en del andra förpliktelser som att vara med på Sveriges Hembygdsförbunds Riksstämman i Gävle. Där fick vi, Anne och jag, vara med under tre dagar och följa allt som händer på en Riksstämman, motioner, val av funktionärer och budgetfrågor. Nu förstår man att det finns en massa ideella krafter som driver rörelsen som är en av de största i Sverige.

Tredje dagen efter alla beslut och val var det dags för avslutningsmiddag. Ungefär 100 personer samlades i Gasklockan i Gävle för att delta i middagen med en för oss stor höjdpunkt "Årets hembygdsförening 2024". Många frågade vad vi gjorde på stämman, aha, är det ni som är... Så var det dags för prisutdelning, upp på scen tillsammans med ordförande för Sveriges Hembygdsförbund, Anna-Karin Andersson som delar ut diplom, blommor och 10 000 kr, insatt på föreningens konto.

Årets hembygdsförening 2024

Med ett genuint engagemang för platsens kulturarv och kulturmiljö arbetar Blidö sockens hembygdsförening aktivt med landsbygds- och skärgårdsutveckling. De har skapat en gemensam mötesplats i i bygden och gjort det möjligt att resa i tiden, fysiskt men också digitalt på hemsidan. Genom att samla och sprida kunskap om platsens historia har föreningen utvecklat Blidö till ett tydligt besöksmål.

Föreningen är därför en värdig vinnare av Årets hembygdsförening.

Kulturarvstipendium 2024

Blidö sockens hembygdsmuseum nominerad av Shirin Laji

Motivering

Föreningens ändamål är att värna och vårda hembygdens miljö och dess kulturarv och föra det vidare till kommande generationer. De ska också vara aktiva i aktuella frågor som rör utveckling av bygden.

Blidö sockens Hembygdsmuseum har startat ett projekt för att digitalisera allt material för att bevara samt göra det tillgängligt för olika generationer. De har skapat en permanent utställning som åskådliggör kulturarvet i Blidö. Socken genom guidning och besök i museet. Framöver kommer de att arrangera tematiska utställningar och tillgängliggöra bilder, filmer och annat material genom digitaliseringen. Besökarna kommer att erbjudas en interaktiv resa genom kulturarvet med hjälp av digitaliseringen.

Verksamhetsberättelse 2024 avseende Blidö Sockens Hembygdsmuseum

Sammanfattning

Föreningen har under 2024 fått 49 nya medlemmar. Antalet medlemmar vid utgången av 2024 är 345 betalande medlemmar varav 176 st är enskilda medlemmar och 169 st är familjemedlemmar.

Styrelsen har under året haft 11 protokollförda möten, samt ett stort antal möten och arbeten med de arbetsgrupper som bildats vid Aktivitetsmötet 2023 med vardera en ansvarig från styrelsen.

Föreningens ekonomi är god, till stor del beroende på de bidrag som beviljats föreningen till arrangemang och delvis bidrag till kvarvarande renoveringar av våra byggnader. För mer detaljerad redovisning se föreningens ekonomiska rapport.

Föreningen utsågs i mars till "Årets Hembygdsmuseum 2024" av Sveriges Hembygdsmuseoförbund. Ordförande Anne Petersen och Göte Lagerkvist bjöds in till Sveriges Hembygdsmuseoförbunds Riksstämman i Gävle 12-14 maj, där prisutdelning skedde. Priset var 10.000 kronor samt äran.

Föreningens större aktiviteter under året

Föreningens Årsmöte hölls 13 april i Bydegården, Yxlö, Yxlan. 41 röstberättigade medlemmar deltog, samt ett antal familjemedlemmar. Mötet biföll valberedningens förslag till ny styrelse för verksamhetsåret. Till ordförande omvaldes Anne Petersen. Till övriga ledamöter valdes Clas Günther (nyval), Susanne Sundqvist (nyval) Carina Wijkander Björk (omval 2 år). Kristina Söderman och Göte Lagerkvist och Shirin Laji har 1 år kvar på mandatperioden.

Föreningen bjöd deltagarna på kaffe med hembakat kaffebröd. Innan mötet hölls ett mycket uppskattat kåseri med foton av Blidöfotografen Jan Gunnarsson.

Nationaldagsfirande samt Muséeinvigning

Nationaldagen 6 juni bjöd Föreningen in till firande med uppträdande av danslaget Aurora. Föreningen firade också att Blidö Sockens Hembygdsmuseum utsetts till "Årets Hembygdsmuseum 2024" av Sveriges Hembygdsmuseoförbund. Museet invigdes denna dag, genom att portarna öppnades 13.00 med bandklippning.

Besöksantalet var cirka 200 personer som uttryckte stort beröm för museets utformning, med bland annat rodd-sumpen Beda, som nu beretts plats inomhus.

Bygdevandringar

Två Bygdevandringar har under året genomförts i föreningens regi. En i Kolsvik 1 juni, där Birger Norman och Ingalill Wiklund Norman guidade, och beskrev för de 21 deltagarna byns långa historia. Den andra bygdevandring skedde på Norröra 10 augusti. Bygdevandringen på Norröra var utformad som en "Deckarvandring" med författaren Magnus Abrahamsson till Bokserien "Mord på Norröra" som guide. Där lyssnade 30 personer på Magnus Abrahamssons beskrivning om hur vissa platser på Norröra fått utgöra scen för händelser i böckerna. Karin Ekengren höll ihop gruppen med

antalet anmälda deltagare och avtackade även Magnus A för guidningen.

Öarnas Dag genomfördes 15 juni. Föreningen hade bjudit in samtliga öar inom Blidö Socken att delta och marknadsföra sin Ö. Varje ö hade tillgång till ett tält där de fritt kunde visa upp vad ön har att erbjuda. Viss försäljning av lokala produkter skedde också.

Bagarstugan var öppen och försäljning av tunnbröd skedde i Föreningens regi. Båtsmantorpet och Silversmedens Hus var öppna för visning. Dagen bjöd på fint men blåsig väder och lockade mycket folk. Besökarantalet var uppskattningsvis runt 350 personer som flanerade mellan tälten och satt med kaffe och fikabröd som såldes av föreningen med hjälp av Stina-Britt Lundin. Öarnas dag föregicks av 5 planeringsmöten med samtliga deltagande öar, som leddes av Anne Petersen samt många informella möten och telefonsamtal för att få allt att klaffa.

Konst på Blidö

Evenemanget genomfördes för andra året i rad och har mötts av stort intresse och stort arrangemang med många besökare. 2024 deltog 21 konstnärer och genomfördes 19 och 20 juli på ängen utanför muséet, och utanför Båtsmanstorpet. Lottförsäljning skedde med skänkta priser av de deltagande konstnärerna. Lotteriförsäljningen och anmälningsavgifter kunde därmed finansiera delar av evenemanget.

Slätterdag

Den traditionella Slätterdagen med efterföljande sillunch genomfördes 17 juli, med 7 deltagare.

Programdag och Höstmöte

Den 26 oktober inleddes dagen på förmiddagen med samling av de arbets-/programgrupper som bildats under 2023 och 2024. Efter en kortfattad redovisning av planerade arbeten under 2024, bjöd föreningen medlemmar som anmält sig till Höstmötet och de deltagande i programgrupperna på sopplunch som inköpts från Blidö Matlåda.

Därefter inleddes årets Höstmöte med en kortare presentation av under året genomförda aktiviteter av ordförande Anne Petersen. Vi fick därpå ett föredrag av Furusund Guiden Carin Theler som berättade om den mytomspunna spritsmugglingen som tidigare varit omfattande i Roslagen. Höstmötet besöktes av 35 medlemmar plus familjemedlemmar.

Julmarknaden i Almvik

Föreningen deltog traditionsenligt vid denna aktivitet den 7 december, som ordnas av Blidögårds byalag. Föreningen hade en plats för 6 meter tält. Som motprestation för att vi befriades från markavgift, deltog föreningen som parkeringsvakter under marknaden med 4 personer om vardera 1 timme som P-vakter. Försäljning av almanackor i 2 storlekar skedde, varav den större såldes slut, och den mindre såldes i 75 exemplar. Almanackan försäljes också genom ICA Blidö, Köpmanholms Lanthandel & grill, Skärgårdsmacken Furusund, samt Slöjdboden på Blidö.

Försäljning skedde av tunnbröd som bakats av Fia An-

dersson och Ingalill Wikberg Norman, som sålde 95 påsar med tunnbröd på cirka 2 timmar. Dessutom såldes mjuka pepparkakor och småkakor.

Övriga aktiviteter

Bagarstugan med ansvariga bagardamer Fia Andersson och Ingalill Wikberg Norman har genomfört 10 kurstillfällen under året med 2-3 deltagare vid varje kurstillfälle. Bagarstugan har också hyrts ut till kunniga bagare vid 4 tillfällen där de själva haft hand om både eldning, bakning och iordningsställande av bagarstugan efter genomförd bakning.

Loppisverksamheten

Loppisen har med ansvarig Eva Sabelström hållit öppet på alla lördagar och några söndagar under juni-augusti. Försäljningen har varit mycket god, och givit föreningen en god förstärkning av kassan.

Össeby Hembygdsförening kom på studiebesök den 23 september och guidades runt i våra byggnader av Göte och Clas Gunther. Efter guidningen dracks eftermiddagskaffe. Det var 51 personer som kom och visade stort intresse för hur verksamheten och byggnader sköttes.

Yngve Bergers Dag

Utdelning av stipendier från Stiftelsen Yngve Bergers Minnesfond till 3 stipendiater och årets tema var skulpturer. Denna aktivitet leddes av ledamöterna i ledningen för Stiftelsen Yngve Bergers Minne och skedde vid Silversmedens hus.

Föreningens marknadsföring

Föreningen arbetar på att nå ut till medlemmarna och få nya medlemmar främst genom sociala medier, såsom Instagram, Facebook och hemsida, kommunens Aktivitetskalender och gratispress/ masskorsutskick.

Muséets färdigställande

Ett mycket stort och tidskrävande arbete med att iordningsställande av muséet i den gamla ladan som föreningen hyr av Ingrid Sundberg har gjorts. Från styrelsens sida har Göte Lagerkvist varit drivande och har under året samarbetat med Jan och Guje Engström, Kerstin Lind, Kristina Söderman, Svante Lundin, Anders Gustavsson, Clas Gunther, Harald Ekström. Föreningens styrelse har under året bjudit in medlemmarna att delta i underhållet/städning av föreningens byggnader och markområde. Bland annat gräsklippning som under året skötts av Anders Gustavsson, där en begagnad åkgräsklippare inköpts för att underlätta det nu stora område som föreningen disponerar, både den egna tomten vid Silversmedens hus, den gamla ängen vid Båtsmanstorpet och ytan framför ladan där Muséet och Loppisen är belägna.

Deltagande medlemmar har varierat kraftigt vid de olika tillfällena. Stora arbetsinsatser har gjorts av bland andra Anders Gustavsson, Svante Lundin med flera vad avser yttre underhåll som rödfärgning och byggande av rackar för förvaring av större inventarier som ej ryms inomhus, men tåll kall förvaring.

Styrelsen

Omslagsbild för min podd, Norröra Saltkråkan.

Poddar om öar

Som barn älskade jag att höra min morfar berätta om uppväxten på Norröra. Han berättade om att skolan var i deras hus och att läraren bodde en trappa upp, om skridskobanan på Byviken som idag är ett uttorakat kärr, om hur han rodde där vi idag promenerar, om platserna där korna gick och var man mjölkade, om affären och om Gustav den V:s jakter på Norröra. Min morfar berättade om alla dessa saker och mycket mer.

När min morfar Gunnar föddes på Norröra i slutet på 1800-talet nådde ön sin höjdpunkt befolkningsmässigt. Vid sekelskiftet 1900 fanns det 16 bofasta familjer, 40 kor och tio hästar. Men redan på 1910-talet började man flytta till fast-

landet och morfar Gunnar gav sig av 1912 för arbete på LM Ericsson. Norröra var kunglig jaktmark fram till 1920, så andra impulser kom till ön och det ska ha varit en av kungens män som sade till Gunnars far: ”att det kommer nya tider och du borde låta honom åka in till Stockholm för en bättre framtid”. Två år senare sålde familjen sina kor och flyttade efter min morfar. Sedan dess har min familj varit sommarboende på Norröra.

För några år sedan kom jag till en punkt i livet där jag ville föra berättelserna från vår del av skärgården vidare. Många av dem som är födda och uppväxta på öarna har gått ur tiden, men det finns fortfarande en stor mängd historier

Gården på Norröra år 1925. Min morfar Gunnar Sjöblom står längst till vänster, därefter hans föräldrar Waldemar och Otilia Sjöblom.

Mikael Ek med Norröra Kulturpris 2023

att spela in och sprida. Skärgården är ju i högsta grad levande just nu och spännande historier och människor finns det gott om. I sommar har jag och min fru Anna gjort flera intervjuer på Rödlöga, Söderöra och på Norröra, förstås. Resultatet kan du lyssna på i Norröra – Saltkråkan podden, som i skrivande stund har 26 avsnitt.

Mikael Ek

Fakta podcast, podd, poddradio: En podd är som ett radioprogram som man kan lyssna på när som helst.

Podden finns på internet och kan nås genom ett program i en smarttelefon, eller genom en webbläsare på en dator, där man till exempel kan gå till Spotify.se, Apple Itunes.

Deckarvandring på Norröra

text: Magnus Abrahamsson

Vi hade verkligen tur med vädret! Det var strålande sol om än lite blåsigt den dag jag hade det stora nöjet att leda en deckarvandring på Norröra. Mitt livs första...

Ett tjugotal pigga Blidö-, Yxlan- och Norrörabor hade anslutit till hembygdsföreningens evenemang, och jag hade förberett såväl rutt som ett antal stopp vid utvalda platser på ön.

Min ambition var att visa upp några av de miljöer och områden som förekommer i min bokserie "Mord på Norröra" och dessutom hinna med att berätta lite om mig själv och hur jag tänker i mitt skrivande.

Vi satte av från ångbåtsbryggan som så klart är en ofta återkommande miljö i böckerna. Sedan blev det en rejäl

Norröra bjöd deltagarna på sin vackraste sida, långt från vandringens mörkare tema.

runda på dryga fem kilometer, ända ut till badklippan på öns östra sida, och tillbaka. En riktig genomkörare minst sagt.

Vi stannade till vid midsommarängen där man liksom i böckerna firar varje sommar. Ett par mordplatser hann vi med, liksom några ställen där en del av huvudpersonernas hus skulle kunnat ligga om de hade funnits i verkliga livet.

Varje stopp fick också ett eget tema kring mitt skrivande och berättande. Hur jag tänker när jag hittar på karaktärer, miljö och handling i böckerna. Lite grand om research och "sanning" som till exempel det faktum att hus och platser ibland inte ligger där de ska, eller ser ut som de gör i verkligheten. Här gavs också utrymme för frågor och diskussioner. ►

Och det måste jag säga att det var ett otroligt engagemang och intresse deltagarna visade. Spännande och roliga frågor som satte en författare på prov, och som gav mig oerhört mycket nya tankar tillbaka.

Hela vandringen avslutades vid öns kapell, som vi fått låna av öns samfällighetsförening, där vi alla hann med ett snabbt mellanmål innan det var dags att ta Waxholmsbåten tillbaka.

För mig var det en fantastisk dag, inte bara för att jag fick en härlig vandring, utan kanske ännu mer för att jag fick möta alla nyfikna och positiva läsare från trakten. Och skulle intresset finnas och erbjudandet komma skulle jag inte tveka en sekund att göra om det.

*Paus vid badklipporna.
Mordplatser placeras i landskapet.*

BLIDÖ SOCKENS HEMBYGDSFÖRENING

Förtroendevalda från årsmötet 2023 till årsmötet 2024

Styrelse:

Ordförande: Anne Petersen 070 918 70 26 annepetersensthlm@outlook.com

Sekreterare: Carina Wijkander Björk 070 782 54 44 carina.wijkander.bjork@hotmail.com

Medlemsansvarig: Clas Günther

Ekonomiansvarig: Shirin Laji 076 423 44 10 s_laji@hotmail.com

Ledamot: Göte Lagerkvist 070 540 04 33 gote.lagerkvist@tc.se

Ledamot: Kristina Söderman 070 834 57 23 kristinasoderman@hotmail.com

Ledamot: Susanne Sundkvist

Revisorer:

Ulf Holmberg 070 787 79 97 ulf.holmberg50@bredband.net

Suppleant Inger Pettersson 070 368 80 22 ingpe-@telia.com

Valberedning:

Ingalill Wikberg Norman 070 541 54 39 normaningalill@gmail.com

Birgitta Melin och Ewa Broberg

Webb- och Facebookansvariga:

Lena Skiöld FB och Anne Petersen Instagram

Representant Oxhalsö byalag:

Åke Roxell 070 216 30 98 ake@roxell.nu

Dessutom har föreningen ett antal arbetsgrupper, bland annat för medlemsvärvning, fastighets- och trädgårdsskötsel, museet, bagarstugan, loppisen och julmarknaden. Det finns också grupper som förbereder olika arrangemang, exempelvis Öarnas Dag, Konst på Blidö och Nationaldagsfirandet

<p>Stämmarsunds Trä o byggvaror</p> <p>0176 820 55</p>	<p>Prorector AB/ Orink</p> <p>Svenska växtbaserade produkter för ett växtrikare samhälle</p> <p><i>info@prorector.se</i></p>	<p>Hustomten</p> <p>Vad kan vi göra för dig?</p> <p>0176 80 400</p>	<p>Blidöhallen Stämmarsund</p> <p>Uthyrning av förråd 5-10 kvm</p> <p>070 654 04 65</p>
<p>ICA BLIDÖ</p> <p>För en levande skärgård året om</p> <p>0176 820 37</p>	<p>Åke Roxell</p> <p>Elarbeten</p> <p>070 216 30 98</p>	<p>Lagerviks Båtvarv</p> <p>Tar hand om din båt</p> <p>0176 820 04</p> <p><i>info@lagerviks.se</i></p>	<p>Erik T Byggfirma AB</p> <p>070 345 44 49</p> <p><i>eriktbygg@outlook.com</i></p>
<p>Roslagens Pump</p> <p>Din lokala VA-leverantör</p> <p>0176 827 40</p>	<p>Förskolan Uteleken/Blidö Matlådan</p> <p>Bromskärsvägen 33</p> <p><i>FB: Förskolan Uteleken och Blidö Matlådan</i></p> <p><i>blido@forskolanuteleken.se</i></p>	<p>Slöjdsboden Blidö</p> <p>Presentakuten</p> <p>073 068 76 34</p>	<p>Furusunds Hamn- krog & Gästhamn</p> <p>Öppet året om.</p> <p>Vinter öppet: fredag & lördag 11 - sent söndag 11 - 16</p> <p><i>www.furusundshamnrog.se</i></p>
<p>Furusunds EI & Teknik AB</p> <p>Behörig elinstallatör med fokus på dig!</p> <p>08 704 22 75</p> <p>0176 88424</p>	<p>Lilla Ladan Blidö</p> <p>LIVSSTILSBUTIK</p> <p><i>www.lillaladanblido.se</i></p> <p>070 994 43 37</p>	<p>Jidstrands Entreprenad AB</p> <p>Transporter, grus- och jordförsäljning, mark- arbeten samt containeruthyrning</p> <p>070 562 33 88</p>	<p>Berlin Elektriska AB</p> <p>070 378 00 22</p> <p><i>info@berlin-elektriska.se</i></p>
<p>Källvikens Gård</p> <p>Lammkött, lammskinn o andra produkter</p> <p><i>www.kallvikensgard.com</i></p>	<p>Hotell Furusund</p> <p>0176 80344</p> <p><i>info@hotellfurusund.se</i></p>	<p>Anders Lindstedt Entr.</p> <p>Gör de tunga jobben</p> <p>070 920 30 89</p>	<p>Blidö IF</p> <p>Mötesplats för alla åldrar och kön</p> <p>Uppmuntrar till motion och friskvård</p> <p><i>www.blidoif.nu</i></p>